

شروانی، یحیی

67-65

آندراپرادش به چاپ رساند. این کتاب شامل مجموعه مقالات پژوهشگران هندی درباره تاریخ و فرهنگ و تمدن دکن است. شروانی در پژوهشهایش درباره قطبشاهیان نیز علاوه بر جنبه‌های فرهنگی و اجتماعی تاریخ این سلسله، از تاریخ سیاسی آن هم غافل نمانده است. او در کتاب <محمدقلی قطب‌شاه: بنیان‌گذار حیدرآباد>^۸ (بمبئی ۱۸۹۲)، نخست به مباحثی نظیر معماری، خوشنویسی، نقاشی و زبانهای رایج پرداخته و سپس تاریخ سیاسی دوره محمدقلی قطب‌شاه (حک: ۹۸۸-۱۰۲۰) را بررسی کرده است. برخی دیگر از آثار او مانند <سلطان محمد قطب‌شاه>^۹ (چاپ ۱۹۶۲) و <تاریخ سلسله قطب‌شاهیان>^{۱۰} (چاپ ۱۹۷۴)، صرفاً به تاریخ سیاسی قطب‌شاهیان اختصاص دارند (برای فهرست مهم‌ترین آثار شروانی به <دایرةالمعارف شرح حال مسلمانان>، همانجا). هارون‌خان شروانی در ۱۳۵۹ ش / ۱۹۸۰ درگذشت (به خالدی^{۱۱}، ص ۹).

منابع:

Encyclopaedia of Muslim biography: India, Pakistan, Bangladesh, ed. Nagendra Kr. Singh, New Delhi: A. P. H. Publishing Corporation, 2001, s.v. "Sherwani, Haroon Khan"; *History of medieval Deccan: 1295-1724*, ed. H. K. Sherwani, Andhra Pradesh: The Government of Andhra Pradesh, 1974; Omar Khalidi, *Dakan under the sultans, 1296-1724: a bibliography of monographic and periodical literature*, Wichita, Kan. 1987; Haroon Khan Sherwani, *The Bahmanis of the Deccan*, New Delhi 1985.

/ محمد عباسی /

شروانی، یحیی، ادیب و شیخ بزرگ طریقت خلوتیه در قرن نهم. سیدجمال‌الدین یحیی شروانی که نسبش به امام موسی کاظم علیه‌السلام می‌رسد، در اواخر قرن هشتم در شَمَاحی^{*}، مرکز حکومت شروانشاهان به دنیا آمد. پدرش، سیدبهاء‌الدین، نقیب‌الاشراف دولت شروانشاهان بود. سیدیحیی سالهای کودکی و اوان جوانی را در موطنش سپری کرد و در مدارس و خانقاههای آنجا زیر نظر استادانی چون شمس‌الدین اخیسکیکی، حافظ‌الدین گردری، تاج‌الدین و قطب‌الدین سرابی به



هارون‌خان شروانی

(زوربخ ۱۳۱۷ ش / ۱۹۳۸)؛ همایش تاریخ هند، بخش سده‌های میانه^۱ (۱۳۲۲ ش / ۱۹۴۳)؛ پانزدهمین همایش علوم سیاسی هند^۲ (علیگر ۱۳۳۱ ش / ۱۹۵۲)؛ همایش تاریخ هند^۳ (پونا ۱۳۴۲ ش / ۱۹۶۳)؛ همایش بین‌المللی تاریخ آسیا، بخش مرکزی جنوبی آسیا^۴ (هنگ‌کنگ ۱۳۴۳ ش / ۱۹۶۴) اشاره کرد (به <تاریخ دکن در دوره اسلامی>، همانجا).

هارون‌خان شروانی با زبانهای هندی، اردو، فارسی، عربی، انگلیسی و فرانسه آشنایی داشت، اما بیشتر آثار خود را به انگلیسی و اردو نگاشت (به <دایرةالمعارف شرح حال مسلمانان>، همانجا). او به‌طور گسترده درباره تاریخ و فرهنگ و تمدن دکن در دوره اسلامی مطالعه کرده است و آثارش از تحقیقات بسیار مهم در این حوزه مطالعاتی به‌شمار می‌رود. شروانی در بیشتر این پژوهشهایش به تاریخ سلسله‌های بهمنیان دکن^{*} (حک: ۷۴۸-۹۳۲) و قطب‌شاهیان^{*} (حک: ۹۰۱-۱۰۹۸) توجه کرده و بیشتر آثارش را نیز در این حوزه‌ها نگاشته است. همچنین، او در برخی آثارش به نقش ایرانیان در گسترش فرهنگ و تمدن اسلامی دکن توجه بسیار کرده است (برای نمونه به شروانی، ص ۱۲۶، ۱۳۰، ۲۸۷-۲۹۰). <محمود گاوآن: وزیر مهم بهمنیان>^۵ (الله‌آباد ۱۹۴۲)، از مهم‌ترین تحقیقات انجام‌شده درباره محمود گاوآن^{*} و نقش سیاسی و فرهنگی‌اش در دربار بهمنیان است. از دیگر آثار پراهمیت شروانی، <بهمنیان دکن>^۶ (چاپ ۱۹۴۷) است که در آن به مطالعه تاریخ سیاسی این حکومت پرداخته و همچنین، با استفاده از برخی اسناد و مدارک و سکه‌ها، به جنبه‌های فرهنگی و اجتماعی تاریخ دکن در این دوره نیز اشاره کرده است. <تاریخ دکن در دوره اسلامی>، اثر دیگر وی، طرحی تحقیقاتی بود که حکومت حیدرآباد نگارش بخش تاریخ دوره اسلامی دکن را به هارون‌خان شروانی محول کرد و او نیز در ۱۳۵۳ ش / ۱۹۷۴ به همراه پورشتام ماهادو جوشی^۷ این اثر را در دو جلد در

1. Indian History Congress, Medieval Section

2. Fifteenth Indian Political Science Conference

3. Indian History Congress

4. International Conference of Asian History, Central and South Asian Section

5. *Mahmūd Gāwār: the great Bahmani wazir*6. *The Bahmanis of Deccan*

7. Purshottam Mahadeo Joshi

8. *Muhammad-Qulī Qutb Shāh: founder of Haidarabad*9. *Sultan Muhammad Qutb Shah*10. *History of Qutb Shahi dynasty*

11. Khalidi